

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

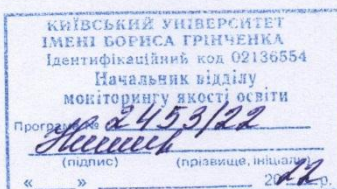
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
(О. Б. Жильцов)
« 04 » 01 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Розлади аутистичного спектра як вид дизонтогенезу»

для студентів

спеціальності 016 Спеціальна освіта
(шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми 016.01.01 Логопедія
(шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації Психолого-педагогічна допомога дітям з аутизмом
(за наявності) (назва спеціалізації)

Київ – 2022

Розробники:

Тетяна Скрипник, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Оксана Таран, кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

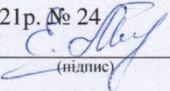
Викладачі:

Тетяна Скрипник, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Оксана Таран, кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

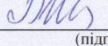
Протокол від 01.12.2021р. № 24

Завідувач кафедри Олена МАРТИНЧУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми Логопедія)

(назва освітньої програми)

01.12.2021р.

Керівник освітньої програми Наталія БАБИЧ

Робочу програму перевірено

06.12.2021р.

Заступник директора/декана Роман ПAVЛЮК

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	заочна
«Розлади аутистичного спектра як вид дизонтогенезу»		
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	3	-
Семестр	6	-
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	56	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	26	-
Форма семестрового контролю	Екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формувати у студентів систему знань про особливості дизонтогенезу при розладах аутистичного спектра, вміння діагностувати та диференціювати аутистичний спектр поміж інших особливостей та порушень розвитку, здатність забезпечувати кваліфіковану системну допомогу дітям з розладами аутистичного спектра та їхнім родинам.

Завдання:

– забезпечити формування загальних компетентностей:

ЗК 1 Світоглядна. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння відстоювати власні стратегії професійної діяльності.

ЗК 3 Комунікативна. Здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою. Здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою. Здатність налагоджувати професійну і педагогічну комунікацію.

ЗК 4 Міжособистісна взаємодія. Здатність працювати в команді; здатність до ефективної міжособистісної взаємодії та координації дій з керівництвом, колегами, дітьми та їхніми батьками. Здатність застосовувати емоційний інтелект у професійних ситуаціях.

ЗК 5 Інформаційно-комунікаційна. Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел для розгляду професійних питань. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання корекційних і комунікативно-мовленнєвих задач в соціальній і професійній діяльності.

ЗК 7 Аналітична. Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей у процесі аналізу та комплексного розв'язання теоретичних та практичних професійних питань. Здатність до когнітивної гнучкості при розв'язанні професійних питань теорії та практики.

ЗК 9 Самоосвітня. Здатність навчатися та самонавчатися. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

– забезпечити формування фахових компетентностей:

ФК 2 Теоретико-методологічна. Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з особливими

освітніми потребами; здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності.

ФК 3 Психолого-педагогічна. Володіння базовими знаннями з педагогіки і психології та вміння їх реалізувати, закономірностей особистісного розвитку людини на різних вікових етапах; психологічних механізмів навчання та виховання дитини задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості з порушеннями психофізичного розвитку.

ФК 7 Медико-біологічна. Володіння базовими знаннями про вікові анатомо-фізіологічні особливості людини в нормі та при порушеннях сенсорних і мовленнєвих систем; основні клінічні прояви порушень психофізичного розвитку; особливості вищої нервової діяльності та вищих психічних функцій осіб з порушеннями психофізичного розвитку; основні закономірності та механізми розвитку дитячих психічних хвороб.

ФК 15 Деонтологічна (професійні цінності). Здатність діяти згідно з принципами деонтології, що не суперечать професійній діяльності фахівця зі спеціальної освіти; усвідомлення педагогічних, психологічних та соціальних наслідків власних впливів у сфері професійної діяльності.

ФК 16 Фахові компетентності для спеціалізації «Психолого-педагогічна допомога дітям з аутизмом» (РАС). Здатність розпізнавати дітей з РАС, діагностувати, визначати шляхи їхнього розвитку; брати на себе роль координатора; розробляти корекційно-розвивальну стратегію для дітей з аутизмом; формувати у них передумови до освітньої діяльності; опрацьовувати освітні траєкторії для дітей з аутизмом.

– Забезпечити набуття практичних навичок при формуванні фахової компетентності щодо визначення та формулювання стратегії підтримки та допомоги дітям з РАС для спеціалізації «Психолого – педагогічна допомога дітям з аутизмом» (РАС) в Центрі компетентностей «Центр «Аутизм-Академія».

3. Результати навчання за дисципліною:

– *програмові результати навчання відповідно до освітньої програми:*

ПРН 1. Здатність продемонструвати базові знання щодо функціонування мовленнєворухових систем; розвитку головного мозку, локалізації мовленнєвих зон кори головного мозку; неврологічного забезпечення мовленнєвої діяльності, механізмів порушень; неврологічних основ патології мовлення.

ПРН 2. Здатність продемонструвати знання і розуміння основних закономірностей та механізмів розвитку дитячих психічних хвороб; основних принципів побудови клініко-психологічного та соціального прогнозу життєдіяльності хворих на психічні розлади.

ПРН 3. Здатність продемонструвати знання теоретичних засад загальної та спеціальної педагогіки; розуміння особливостей та закономірностей розвитку різних категорій дітей з особливими потребами, особливостей корекційно-компенсаторної допомоги цим дітям.

ПРН 5. Здатність продемонструвати базові знання зі спеціальної психології; розуміння особливостей розвитку при різних типах порушень; особливостей порушення мовлення дітей різних нозологій.

ПРН 17. Здатність продемонструвати культуру спілкування, володіння державною та іноземною мовами.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Історія науки про аутизм							
Тема 1. Виокремлення аутизму як самостійного виду дизонтогенезу Л. Каннера та Г. Аспергера	6	2		2			2
Тема 2. Трансформація уявлення про сутність аутизму та його види	6	2		2			2
Тема 3. Сучасне уявлення про розлади аутистичного спектра	6	2		2			2
Модульний контроль	2						
Разом	20	6		6			6
Змістовий модуль 2. Зміст та особливості діагностичних процедур для обстеження дітей з РАС							
Тема 4. Діагностичні критерії для визначення РАС	6	2	2				2
Тема 5. Скринінгова діагностика аутизму. Розпізнання ознак РАС у дітей раннього віку	6	2	2				2
Тема 6. Порядок встановлення діагнозу дитині з РАС; поглиблене вивчення стану її розвитку	6	2	2				2
Тема 7. Аутизм серед подібних порушень розвитку	6	2		2			2
Модульний контроль	2						
Разом	26	8	6	2			8
Змістовий модуль 3. Організація професійної допомоги дітям з РАС та їхнім родинам							
Тема 8. Шляхи налагодження партнерства між фахівцями та батьками аутичної дитини з урахуванням внутрішньо родинної ситуації дитини	4	2	2				1
Тема 9. Методи дієвого впливу на стан розвитку дітей з аутизмом	6	2		2			1
Тема 10. Напрями системної допомоги дитині з РАС та чинники її успіху	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	18	6	4	2			4
Змістовий модуль 4. Перспектива розвитку дітей з РАС							
Тема 11. Особливості налагодження освітнього процесу для дітей з аутизмом	6	2	2				2
Тема 12. Становлення соціальних якостей аутичної дитини	6	2	2				2
Тема 13. Підвищення рівня життєвої компетентності у дітей з РАС	6	2		2			2

Тема 14. Можливості професійної діяльності осіб з аутизмом	6	2		2			2
Модульний контроль	2						
Разом	26	8	4	4			8
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього за дисципліну	120	28	14	14			26

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ІСТОРІЯ НАУКИ ПРО АУТИЗМ

Тема 1. Виокремлення аутизму як самостійного виду дизонтогенезу

Л. Каннера та Г. Аспергера

Історія розвитку науки про аутизм. Дослідження Л. Каннера та Г. Аспергера: специфіка представленого порушення розвитку. Спільні та відмінні характеристики низько- та високофункційних осіб з аутизмом.

Ключові слова: аутизм, синдром Каннера, синдром Аспергера, дизонтогенез.

Рекомендована основна література [1; 4]

Тема 2. Трансформація уявлення про сутність аутизму та його види

Зміна уявлень від «синдрому раннього дитячого аутизму» (набір симптомів; обмеженість за віком, підвиди) до «розладів аутистичного спектра» (первазивне порушення розвитку, що має неврологічну природу і триває протягом життя особи). Заміна термінів як чинник змін перспективи життєдіяльності осіб з аутизмом.

Ключові слова: ранній дитячий аутизм, розлади аутистичного спектра, неврологічний розлад, первазивне порушення розвитку.

Рекомендована основна література [1; 4]

Тема 3. Сучасне уявлення про розлади аутистичного спектра

Дослідження та наукові висновки стосовно РАС. Теорії аутизму та чинники порушень розвитку. Стереотипії та нерівномірність розвитку як наскрізні характеристики РАС. Перспектива життєдіяльності осіб з РАС.

Ключові слова: чинники порушень розвитку, теорії аутизму, стереотипність, нерівномірність розвитку.

Рекомендована основна література [1; 4]

Змістовий модуль 2. ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИЧНИХ ПРОЦЕДУР ДЛЯ ОБСТЕЖЕННЯ ДІТЕЙ З РАС

Тема 4. Діагностичні критерії для визначення РАС

Порівняльна характеристика діагностичних критеріїв аутизму за класифікаторами хвороб (DSM IV та DSM V). Сміслове наповнення змін у діагностичних критеріях аутизму.

Ключові слова: стійкий дефіцит соціальної комунікації та соціальної взаємодії, стереотипні прояви (у тому числі – сенсорні дисфункції), незалежність від стану інтелектуального розвитку.

Рекомендована основна література [2; 4]

Рекомендована додаткова література [5]

Тема 5. Скринінгова діагностика аутизму. Розпізнання ознак РАС у дітей раннього віку

Особливості та алгоритм дослідження аутизму у дітей раннього віку (міжнародний досвід). Система переліків ознак РАС у дітей раннього віку. Діагностичні методики для скринінгової діагностики: CHAT (та його модифікації), ADI-R, CASD.

Ключові слова: ранні ознаки аутизму, скринінг, модифікація діагностичних методик.

Рекомендована основна література [3, 4]

Рекомендована додаткова література [5]

Тема 6. Порядок встановлення діагнозу дитині з РАС; поглиблене вивчення стану її розвитку

Диференціальна діагностика у контексті встановлення діагнозу та ступеню вираженості порушення розвитку. Порядок встановлення діагнозу «РАС». Особливості методик для поглибленої діагностики та мета їх застосування.

Ключові слова: диференціальна діагностика, поглиблена (феноменологічна) діагностика.

Рекомендована основна література [1, 2, 3,4]

Рекомендована додаткова література [5]

Тема 7. Аутизм серед подібних порушень розвитку

Подібність аутистичних проявів до характеристик дітей, які мають: затримку психофізичного розвитку (складнощі навчальної діяльності), СГДУ, сенсорну (або сенсомоторну) алалію, глухоту, психологічні травми. Спростування застарілого уявлення про аутизм як ранню форму шизофренії. Вирізнення аутизму серед подібних порушень розвитку.

Ключові слова: складнощі навчальної діяльності, СГДУ, сенсорна алалія.

Рекомендована основна література [2; 4]

Рекомендована додаткова література [5]

Змістовий модуль 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З РАС ТА ЇХНІМ РОДИНАМ

Тема 8. Шляхи налагодження партнерства між фахівцями та батьками аутичної дитини з урахуванням внутрішньо родинної ситуації

Закладання основ спільної взаємодії фахівців з батьками дітей з РАС: обговорення стану розвитку дитини, визначення актуальних цілей, планування й розроблення стратегії підтримки дитини, розподіл ролей й обов'язків, моніторинг динаміки успіху дитини, коригування цілей.

Ключові слова: актуальні цілі, партнерство фахівців та батьків, розподіл обов'язків.

Рекомендована основна література [4; 5]

Рекомендована додаткова література [2, 6, 7, 9, 10]

Тема 9. Методи дієвого впливу на стан розвитку дітей з аутизмом

Методи з науково доведеною ефективністю для дітей з РАС: аналіз за призначенням, послідовністю застосування, наслідками. Методи з недоведеною ефективністю та їх значення у контексті підтримки дітей з РАС. Критерії ефективних практичних напрямів допомоги дітям з РАС.

Ключові слова: методи з науково доведеною ефективністю, методи з недоведеною ефективністю, критерії ефективних методів допомоги особам з РАС.

Рекомендована основна література [3, 5]

Рекомендована додаткова література [1]

Тема 10. Напрями системної допомоги дитині з РАС та чинники її успіху

Модель системної допомоги дітям з РАС з урахуванням внутрішніх та зовнішніх ресурсів. Орієнтир на якість життя дитини з РАС як ключовий аспект у постановці завдань стратегії втручання. Чинники успіху системної програми втручання для дитини з РАС.

Ключові слова: внутрішні ресурси дітей з РАС, зовнішні ресурси, системна допомога дітям з РАС, стратегія втручання.

Рекомендована основна література [2, 5]

Рекомендована додаткова література [5]

Змістовий модуль 4. ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З РАС

Тема 11. Особливості налагодження освітнього процесу для дітей з аутизмом

Підготовка дитини з аутизмом до навчання разом з однолітками. Підготовка освітнього середовища до інклюзивного навчання. Організація діяльності команди супроводу.

Ключові слова: підготовка дитини з РАС до інклюзивного навчання, підготовка освітнього середовища.

Рекомендована основна література [5]

Рекомендована додаткова література [2, 6, 7, 9,10]

Тема 12. Становлення соціальних якостей в аутичної дитини

Методи та засоби впливу на соціальний розвиток дітей з аутизмом. Етапи формування соціально-емоційної сфери у дітей з аутизмом. Критерії становлення соціальних якостей дитини з аутизмом.

Ключові слова: соціальний розвиток дітей з аутизмом, соціально-емоційна сфера та соціальні якості у дітей з РАС.

Рекомендована основна література [1, 4]

Рекомендована додаткова література [1, 6, 7, 8]

Тема 13. Підвищення рівня життєвої компетентності у дітей з РАС

Обґрунтування напрямку роботи «підвищення рівня життєвої компетентності» як головне завдання дієвої підтримки та допомоги дітей з РАС. Становлення самостійності, здатності планувати свою діяльність та структурувати день (тиждень, місяць) необхідними та корисними заходами у плані навчання та розвитку. Завдання команди супроводу у плані підвищення рівня життєвої компетентності у дитини з РАС.

Ключові слова: життєва компетентність, самостійність, планування життєдіяльності.

Рекомендована основна література [4, 5]

Рекомендована додаткова література [1, 2, 3, 8, 9]

Тема 14. Можливості професійної діяльності осіб з аутизмом

Напрями професійної діяльності, до якої схильні особи з аутизмом. Умови та етапи професійного становлення особи з РАС. Завдання команди супроводу щодо допомоги професійній реалізації особи з РАС.

Ключові слова: професійна орієнтація особи з РАС, напрями професійної діяльності для осіб з РАС, умови професійної самореалізації осіб з РАС.

Рекомендована основна література [4, 5]

Рекомендована додаткова література [8]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Розлади аутистичного спектра як вид дизонтогенезу»

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість	кількість одиниць	максимальна кількість	кількість одиниць	максимальна кількість	кількість одиниць	максимальна кількість
Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	3	3	4	4
Відвідування семінарських занять	1	-	-	3	3	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	3	3	1	1	1	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	3	30	4	40	3	30	4	40
Робота на практичному занятті	10								
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	4	20	3	15	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом	-	-	76	-	93	-	76	-	93
Максимальна кількість балів: 338									
Розрахунок коефіцієнта: $k=338/60=5,63$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль 1. ІСТОРІЯ НАУКИ ПРО АУТИЗМ

Тема 1. Виокремлення аутизму як самостійного виду дизонтогенезу Л. Каннера та Г. Аспергера (2 год)

Завдання: Зробити порівняльну характеристику груп дітей, яких обстежували Л. Каннер та Г. Аспергер.

Форма подання: вільний опис, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Позиція автора	Виклад позиції дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми есе.	Виступ дає чітке розуміння позиції автора з даної теми есе.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу,	Студент/ка має значні труднощі щодо

		речень, щоб точно описати матеріал.	але має певне непорозуміння.	узагальнення матеріалу.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 2. Трансформація уявлення про сутність аутизму та його види (2 год)

Завдання: проаналізуйте етапи становлення науки про аутизм. Складіть перелік міфів про аутизм. До кожного з них напишіть обґрунтування, що доводить, що це саме міф, хибне уявлення. Розташуйте міфи у послідовності за ієрархією – від найабсурднішого (на Ваш розсуд), до найбільш реалістичного.

Форма подання: вільний опис у Word документі.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Позиція автора	Виклад позиції дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми завдання.	Виступ дає чітке розуміння позиції автора з даної теми.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить опис трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить опис дуже заплутаним.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати матеріал.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалу.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 3. Сучасне уявлення про розлади аутистичного спектра (2 год)

Завдання: Проаналізувати уривки з тексту книги Франчески Аппе «Введение в теорию аутизма»

https://www.osoboedetstvo.ru/files/book/file/vvedenie_v_psih_teoriyu_autizma.pdf

с. 18-33 Упорядкувати матеріал у таблицю (перекладені українською):

Важливі відомості для розуміння аутизму	
Цінні ідеї для практиків	
Мої питання, що виникають	

Форма подання: у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	Викладено деякі моменти.	Не розкрито тему.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Модуль 2. ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИЧНИХ ПРОЦЕДУР ДЛЯ ОБСТЕЖЕННЯ ДІТЕЙ З РАС

Тема 4. Діагностичні критерії для визначення РАС (2 год)

Завдання: Дати обґрунтовану відповідь на запитання: «Які переваги в уявленні про аутизм можна побачити у новій версії класифікатора хвороб DSM-V на відміну від DSM-IV?» (оформіть письмово).

Форма подання: у вигляді вільного опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підбрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підбрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.

Позиція автора	Виклад позиції дає чітко та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми есе.	Виклад дає чітко розуміння позиції автора з даної теми есе.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати матеріал.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалу.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 5. Скринінгова діагностика аутизму. Розпізнання ознак РАС у дітей раннього віку (2 год)

Завдання: Упорядкувати ранні ознаки аутизму за книгою Фр. Аппе (С. 38-44), а також за електронними джерелами:

<http://mivmeste.in.ua/autizm/rannie-priznaki-autizma/>

<http://ivona.bigmir.net/deti/health/431612-Pervye-priznaki-autizma-u-detej>

<https://outfund.ru/chto-nuzhno-znat-v-samom-nachale/>

На основі цього матеріалу згрупувати ознаки і зробити свою класифікацію ранніх характеристик аутизму.

Форма подання: у вигляді структурованого опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, але не ретельно підібрана.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Позиція автора	Виклад позиції дає чітко та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми опису.	Виклад дає чітко розуміння позиції автора з даної теми.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить опис трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача

	авторським "баченням".			та робить опис дуже заплутаним.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати матеріал.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалу.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 6. Порядок встановлення діагнозу дитині з РАС; поглиблене вивчення стану її розвитку (2 год)

Завдання: проаналізувати методики для постановки діагнозу «аутизм» (розлади аутистичного спектра) та алгоритм їх проведення. Визначити умови, за яких можна здійснити ефективну діагностичну процедуру.

Форма подання: у вигляді структурованого опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, але не ретельно підібрана.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Позиція автора	Виклад позиції дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми есе.	Виступ дає чітке розуміння позиції автора з даної теми есе.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати матеріал.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалу.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 7. Аутизм серед подібних порушень розвитку (2 год)

Завдання: зробити порівняльний аналіз проявів з аутизму та подібних порушень розвитку за наступними критеріями: причини, діагностичні критерії, прояви, динаміка, корекція.

Форма подання: у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, але не ретельно підібрана.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Модуль 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З РАС ТА ЇХНІМ РОДИНАМ

Тема 8. Шляхи налагодження партнерства між фахівцями та батьками аутичної дитини з урахуванням внутрішньо родинної ситуації дитини (1 год)

Завдання: проаналізувати статті, присвячені допомозі родинам дітей з аутизмом <https://alldef.ru/ru/articles/almanah-20/domashnee-vospitanie-rebenka-s-autizmom> та <https://snob.ru/profile/29935/blog/135062>. Визначити моменти, навколо яких може бути розбудоване справжнє партнерство між фахівцями і батьками. Сформулювати важливі орієнтири щодо розбудови партнерства між фахівцями і батьками.

Форма подання: у вигляді вільного опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
---------------------	------------------------	------------------------------	--------------------------------	----------------------

Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти статті, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає всі основні аспекти статті.	Студент/ка називає деякі основні аспекти статті.	Студент/ка не може точно визначити основні аспекти статті.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти обраної теми.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В тезах викладено деякі моменти.	В тезах не розкрито тему.
Визначення фактів	Студент/ка точно знаходить усі факти у статті та дає чітке обґрунтування, чому ці факти стосуються певного аспекту.	Студент/ка точно знаходить основні факти та дає обґрунтоване пояснення, чому ці факти стосуються певного аспекту.	Студент/ка знаходить окремі факти і використовує слабе пояснення.	Студент/ка має труднощі з пошуку фактів у статті.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення з обраної теми.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у статті.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення статті.
Грамматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.
Всього	5 балів			

Тема 9. Методи дієвого впливу на стан розвитку дітей з аутизмом (1 год)

Завдання: оберіть три найбільш ефективні, на вашу думку підходи, що описані у статті «27 методів з науково доведеною ефективністю» - <https://outfund.ru/dvadcat-sem-metodov-korrekcii-autizma-s-dokazannojeffektivnostyu/>, проранжуйте їх за мірою ефективності та обґрунтуйте свою думку.

Форма подання: у вигляді структурованого опису.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, але не ретельно підібрана.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Позиція автора	Виклад позиції дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми опису.	Виклад дає чітке розуміння позиції автора з даної теми.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить опис трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить опис дуже заплутаним.

Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у статті.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення статті.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 10. **Напрями системної допомоги дитині з РАС та чинники її успіху** (2 год)

Завдання: Розробіть модель взаємопов'язаних складників системної допомоги дітям з РАС та наслідків цієї допомоги.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, моделі.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	Викладено деякі моменти.	Не розкрито тему.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 4. ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З РАС

Тема 11. **Особливості налагодження освітнього процесу для дітей з аутизмом** (2 год)

Завдання: прослухати виступ у межах онлайн-курсу для вчителів «Успішна освіта для дітей з розладами аутистичного спектра».

<https://www.youtube.com/watch?v=bZfnmOEQ2dw>. Згрупувати умови налагодження ефективного навчання для дітей з аутизмом. Оформити матеріал у таблицю.

Форма подання: у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	Викладено деякі моменти.	Не розкрито тему.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 12. Становлення соціальних якостей в аутичної дитини (2 год)

Завдання: проаналізувати підходи до соціального розвитку дітей з аутизмом, розроблені у межах методу «Dir/Floortime». Обґрунтувати:

1) доречність визначених засновником методу Стенлі Грінспеном етапів соціального розвитку дитини, а також

2) цінність застосування цього підходу саме для дітей з аутизмом.

Форма подання: у вигляді вільного опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Позиція автора	Виклад позиції дає чітко та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми есе.	Виступ дає чітке розуміння позиції автора з даної теми есе.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	Викладено деякі моменти.	Не розкрито тему.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що

	спостереження за авторським "баченням".		та робить есе трохи заплутаним.	відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалу.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 13. Підвищення рівня життєвої компетентності у дітей з РАС (2 год)

Завдання: оберіть один фільм чи книгу для аналізу та зробіть висновки, яких життєвих компетентностей не вистачало герою з розладами аутистичного спектра? («Людина дощу», «Форрест Гамп»), книги: Джон Елдер Робисон "Смотри мне в глаза. Жизнь с синдромом Аспергера" <https://www.aspergers.ru/node/300>; Лиан Холлидей Уилли "Притворяюсь нормальной" <https://www.aspergers.ru/node/406>.

Форма подання: у вигляді вільного опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Використання фактів та даних	Кожна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами та/або прикладами, але актуальність деяких з них є сумнівною.	Кожна думка не підтверджена.
Позиція	Виклад позиції дає чітко та зрозуміле висловлювання позиції студента щодо переглянутого відеокейсу, книги.	Виклад позиції дає чітко розуміння позиції студента щодо переглянутого відеокейсу, книги.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо переглянутого відеокейсу, книги.	Позиція автора відсутня.
Аналіз успіхів та помилок	Студент/ка констатує всі позитивні та/або негативні аспекти переглянутого і висловлює свою позицію, аналізує успіхи та помилки героїв.	Студент/ка констатує позитивні та негативні аспекти переглянутого і висловлює свою позицію, аналізує успіхи та помилки героїв.	Студент/ка констатує деякі позитивні та негативні аспекти переглянутого і висловлює свою позицію.	Студент/ка не висловлює позиції до переглянутого.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у кейсі.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення кейсу.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 14. Можливості професійної діяльності осіб з аутизмом (2 год)

Завдання: Проаналізуйте один з фільмів або одну з книг на вибір. Дайте письмову відповідь, який шлях пройшли герої фільму/ книги до професійної самореалізації? «Темпл Грендін», «Гарний доктор»; книги: Донна Уильямс "Никто. Нигде" <https://iknigi.net/avtor-donna-uilyams/127198-nikto-nigde-udivitelnaya-avtobiografiya-autichnoy-devochki-donna-uilyams/read/page-1.html>, Ирис Юханссон "Особое детство" <https://predanie.ru/book/217216-osoboe-detstvo/>.

Форма подання: у вигляді вільного опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Використання фактів та даних	Кожна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами та/або прикладами, але актуальність деяких з них є сумнівною.	Кожна думка не підтверджена.
Позиція	Виклад позиції дає чітко та зрозуміле висловлювання позиції студента щодо переглянутого відеокейсу\ прочитаної книги.	Виклад позиції дає чітко розуміння позиції студента щодо переглянутого відеокейсу\ прочитаної книги.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо переглянутого відеокейсу прочитаної книги.	Позиція автора відсутня.
Аналіз успіхів та помилок	Студент/ка констатує всі позитивні та/або негативні аспекти переглянутого і висловлює свою позицію, аналізує успіхи та помилки героїв.	Студент/ка констатує позитивні та негативні аспекти переглянутого і висловлює свою позицію, аналізує успіхи та помилки героїв.	Студент/ка констатує деякі позитивні та негативні аспекти переглянутого і висловлює свою позицію.	Студент/ка не висловлює позиції до переглянутого.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться в кейсі.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення кейсу.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№ МКР	Форма проведення	Критерії оцінювання	Кількість балів
МКР 1	Тестування «Історія науки про аутизм»	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів

МКР 2	Тестування «Зміст та особливості діагностичних процедур для обстеження дітей з РАС»	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів
МКР 3	Тестування «Організація професійної допомоги дітям з РАС та їхнім родинам»	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів
МКР 4	Тестування «Перспектива розвитку дітей з РАС	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів

6.4. Форма проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення – письмова: тестові питання закритої та відкритої форми в системі електронного навчання Київського університету імені Бориса Грінченка (в ЕНК «Розлади аутистичного спектра як вид дизонтогенезу»).

Критерії оцінювання:

– **Питання першого типу.**

10 закритих тестових питань теоретичного рівня – правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 1 бал. Максимум 10 балів за правильну відповідь на кожне питання. У відповіді студента оцінюється правильність відповіді.

– **Питання другого типу.**

5 закритих тестових питань аналітичного рівня – правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 3 бали. Максимум 15 балів за правильну відповідь на кожне питання. У відповіді студента оцінюється вміння критично мислити та здійснювати аналіз проблеми.

– **Питання третього типу.**

5 відкритих тестових питань, що передбачають вирішення практичного завдання – правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 3 балів. Максимум 15 балів за правильну відповідь на кожне питання. У відповіді студента оцінюється орієнтація на знання з курсу (1 бал), обґрунтованість відповіді з опорою на теоретичні знання курсу (1 бал) та творчий підхід до розв'язання завдання (1 бал).

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Теоретичні питання для тестових завдань

1. Які типи осіб з аутизмом було описано засновниками науки про аутизм. Які принципи відмінності характеристик, наданих Л. Канером та Г. Аспергером.
2. Подайте перелік ознак РАС у дітей раннього віку.
3. Подайте визначення, чим високофункційні особи з аутизмом вирізняються від низькофункційних.
4. Дайте загальну характеристику діагностичних методик для встановлення діагнозу РАС.
5. Представте методи з науково доведеною ефективністю щодо підтримки й допомоги особам з РАС.
6. Розкрийте основи підходу з науково доведеною ефективністю ТЕАССН.
7. Напишіть вичерпне визначення аутизму як особливого виду дизонтогенезу.
8. Деталізуйте таку характеристику РАС, як стереотипії, а також розкрийте призначення цих стереотипій.
9. Деталізуйте таку характеристику РАС, як нерівномірність розвитку. У яких сферах розвитку дітей з РАС виявляється ця нерівномірність.
10. Дайте відповідь на питання: у чому новизна підходу щодо аутизму сучасного класифікатора хвороб (DSM-V) на відміну від застарілих (DSM-IV та МКБ-10).
11. Розкрийте у чому полягає принципова відмінність підходу «Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я» від DSM.

12. Розкрийте зміст виразу «Стійкий дефіцит соціальної комунікації та соціальної взаємодії».
13. Розкрийте зміст думки про те, що розлади аутистичного спектра не залежать від рівня інтелектуального розвитку. Відповідь конкретизуйте.
14. Дайте характеристику скринінгової методики СНАТ.
15. Детально розкрийте призначення двох видів діагностики: скринінгової та диференційної.
16. Розкрийте особливості диференційних методик для осіб з РАС.
17. Представте порядок встановлення діагнозу «РАС».
18. Розкрийте особливості методик для поглибленої діагностики осіб з РАС та мету їх застосування.
19. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо визначення стану розвитку дитини з РАС.
20. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо визначення актуальних цілей навчання і розвитку дитини з РАС.
21. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо розроблення ІПР для дитини з РАС.
22. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо здійснення супроводу дитини з РАС у закладі освіти.
23. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо проведення моніторингу динаміки розвитку дитини з РАС.
24. Складіть перелік методів з науково доведеною ефективністю щодо допомоги і підтримки осіб з РАС.
25. Дайте відповідь на питання: Що таке «Візуальна підтримка» як метод з науково доведеною ефективністю?
26. Представте підходи до вибудовування співпраці фахівців з батьками аутичних дітей.
27. Дайте відповідь на питання: що таке «Соціальні історії» як метод з науково доведеною ефективністю?
28. Дайте відповідь на питання: що таке «ТЕАССН» як метод з науково доведеною ефективністю?
29. Дайте відповідь на питання: що таке «Класний менеджмент» і чому ця технологія сприяє позитивному перетворенню освітнього середовища?
30. Дайте відповідь на питання: що таке «Терапія з однолітками» як метод з науково доведеною ефективністю?

Аналітичні питання для тестових завдань

1. Доведіть, що назва «розлади аутистичного спектра» є більш сучасною й доречною, ніж попередні терміни «синдром аутизму» або «ранній дитячий аутизм».
2. Представте, як у новому класифікаторі порушень розвитку DSM V втілено наукові дослідження щодо РАС, порівнявши його з попереднім переліком діагностичних критеріїв аутизму.
3. Представте двосторонній процес налагодження продуктивної взаємодії між фахівцями і батьками, що відображає послідовні кроки організованої ними допомоги дитині з аутизмом.
4. Вибудуйте ієрархію найнеобхідніших заходів для дитини з РАС у контексті послідовної допомоги для неї. Обґрунтуйте свою думку.
5. Представте порівняльний аналіз аутизму як порушення розвитку та подібних до нього порушень (3-4 приклади).
6. Дайте відповідь на питання: «Як визначені у межах методу Dig/Floortime етапи розвитку можуть бути втілені в освітню практику дитини з РАС?»
7. Поясніть, що означає фраза про РАС «наскрізне порушення розвитку». Дайте розгорнуту відповідь з деталізацією.
8. Поясніть, чому важливо підкреслювати, що аутизм має неврологічну (а не

- психіатричну) природу.
9. Проаналізуйте уявлення про різні чинники розладів аутистичного спектра. Які з цих чинників, на Вашу думку, переважно заслуговують на увагу?
  10. Поясніть причини того, що змінилося уявлення про аутизм, що знайшло втілення у новому класифікаторі хвороб (DSM-V). Які нові орієнтири надає це нове уявлення про аутизм щодо організації допомоги дітям з РАС.
  11. Серед ранніх ознак розладів аутистичного спектра ретельно прокоментуйте ті, які заслуговують на особливу увагу.
  12. Зробіть порівняльну характеристику осіб з шизофренією та осіб з РАС, у якій треба подати принципово різні їхні прояви. Обґрунтуйте важливість розбиратися у цих відмінностях.
  13. Наведіть 5 переваг того, що фахівці та батьки дітей з РАС мають працювати у режимі командного супроводу.
  14. Наведіть 4-5 цінних характеристик, які мають методи з науково доведеною ефективністю.
  15. Доведіть, що у моделі системної допомоги дітям з аутизмом однаково цінними є як зовнішні, так і внутрішні ресурси.
  16. Поясніть, як Ви розумієте вираз «якість життя». Чому саме треба приділити найбільшу увагу для того, щоб якість життя дитини з аутизмом підвищилася?
  17. Зробіть перелік необхідних складників стратегії втручання для допомоги дітям з аутизмом.
  18. Поясніть, як можна пояснити таланти осіб з аутизмом особливостями їхньої психічної організації.
  19. Поясніть, яка особливість розвитку осіб з аутизмом зумовлює їхній успіх в оволодінні електронікою. Як педагоги мають організовувати ефективні заняття з аутичними дітьми з опорою на ці їхні особливості розвитку?
  20. Дайте відповідь на питання: чим можна пояснити успіх осіб з аутизмом у таких видах діяльності, як малювання, математика, музичне мистецтво, наукові дослідження?
  21. Дайте відповідь на питання: які спеціальні уміння має мати команда супроводу дітей з аутизмом на відміну від команд супроводу дітей з іншими особливими освітніми потребами?
  22. Дайте відповідь на питання: яким напрямом розвитку у плані підготовки дітей з аутизмом до інклюзивного навчання треба надати перевагу? Обґрунтуйте свою думку.
  23. Дайте відповідь на питання: чому етапи розвитку, розроблені у межах методу DIR/Floortime, є особливо важливими саме для дітей з РАС? Обґрунтуйте свою думку.
  24. Дайте відповідь на питання: як Ви розумієте вислів «життєва компетентність дітей з аутизмом». Які першочергові дії треба зробити команді супроводу для досягнення цими дітьми життєвої компетентності? Обґрунтуйте свою думку.
  25. Дайте відповідь на питання: як Ви розумієте вислів «соціальна адаптація»? Які першочергові дії треба зробити команді супроводу для досягнення цими дітьми життєвої компетентності? Обґрунтуйте свою думку.
  26. Дайте пояснення, чому серед методів з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом найбільшу частку мають методи поведінкового напрямку?
  27. Дайте відповідь на питання: чому метод «ігрова терапія» відноситься до групи методів з недоведеною ефективністю, а такий метод ігрової терапії, як «DIR/Floortime» - до групи методів з доведеною ефективністю?
  28. Дайте відповідь на питання щодо змісту методу з науково доведеною ефективністю, який названо «Вправи» (Exercises)? Чому важливо знати про це і використовувати цей метод у контексті допомоги дітям з РАС?
  29. Наведіть наукове обґрунтування, чому для осіб з РАС доречно застосовувати метод «Візуальна підтримка»?
  30. Поясніть, як технологія «Класний менеджмент» може сприяти розвитку:

1) самостійності як нормотипових дітей, так і дітей з ООП, 2) становленню їхніх соціальних якостей.

Практичні питання

1. Розробіть модель «Умови ефективного розвитку соціально-емоційної сфери у дітей з РАС».
2. Розробіть «соціальну історію» за представленою ситуацією (у контексті допомоги дитині з РАС).
3. Розробіть алгоритм роботи логопеда з опорою на головні критерії методів з науково доведеною ефективністю для дітей з РАС.
4. Розробіть, за наданою в описі ситуацією, рекомендацію, як налагодити системну допомогу дитині з РАС та її родині.

6.6.Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Розлади аутистичного спектра як вид дизонтогенезу»

Разом: 120 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 26 год.

Модулі	Модуль I			Модуль II				Модуль III			Модуль IV			
Назва модуля	Передумови організації інклюзивних стратегій для дітей з аутизмом в закладі освіти			Зміст та особливості діагностичних процедур для обстеження дітей з РАС				Організація професійної допомоги дітям з РАС та їхнім родинам			Перспектива розвитку дітей з РАС			
Кіл. балів за модуль	76 балів			93 балів				76 балів			93 балів			
Теми	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Теми	Виявлення аутизму як самостійного виду дизонтогенезу	Трансформація уявлення про сутність аутизму та його види	Сучасне уявлення про розлади аутистичного спектра	Діагностичні критерії для визначення РАС	Скринінгова діагностика аутизму Розпізнання ознак РАС у дітей раннього віку	Порядок встановлення діагнозу дитині з РАС; поглиблене вивчення стану її розвитку	Аутизм серед подібних порушень розвитку	Технологія організації інклюзивної класної кімнати як складника „класного менеджменту”	Алгоритм діяльності учасників міждисциплінарної команди супроводу	Технологія спільно-го викладання в інклюзивному освітньому просторі	Особливості налагодження освітнього процесу для дітей з аутизмом	Становлення соціальних якостей в аутичній дитині	Підвищення рівня життєвої компетентності у дітей з РАС	Можливості професійної діяльності осіб з аутизмом
Відвідування лекції	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Робота на сем. зан	---	---	---	10+1 балів	10+1 балів	10+1 балів	---	10+1 балів	---	10+1 балів	10+1 балів	10+1 балів	---	---
Робота на практич. зан	10+1 балів	10+1 балів	10+1 балів	---	---	---	10+1 балів	---	10+1 балів	---	---	---	10+1 балів	10+1 балів
Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот.конт.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			Модульна контрольна робота 4 (25 балів)			

Всього: 338 бал. К= 338/60= 5,63

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Аппе Фр. Введение в психологическую теорию аутизма. Москва : Теревинф, 2006. 216 с. URL: https://www.osoboedetstvo.ru/files/book/file/vvedenie_v_psih_teoriyu_autizma.pdf
2. Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. 112 с.
3. Скрипник Т. В. Стандарти психолого-педагогічної допомоги дітям з розладами аутичного спектра: навч.-метод. посіб. Київ : «Гнозис», 2013. 60 с.
4. Скрипник Т. В. Феноменологія аутизму. Київ : Вид-во «Фенікс», 2010. 320 с.
5. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі : навчально-наочний посіб. / Укл. Т. Скрипник. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди». 2015. 56 с.

Додаткова:

1. АйресЭ.Дж. Ребенок и сенсорная интеграция. Понимание скрытых проблем развития. Москва: «Теревинф». 2013. 272 с.
2. Гайдукевич С. Е. Средовой подход в инклюзивном образовании. *Инклюзивное образование: состояние, проблемы, перспективы*. Минск : Четыре четверти. 2007. 34 с.
3. Інклюзивна освіта від А до Я: порадник для педагогів і батьків / Укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ. 2016. 68 с. URL: http://monachinivka-nvk.kupyansk.info/files/docs/2017/9894_Inklyuzivna_osvita_vid_A_do_Ya_1.pdf
4. Максимова Н. Ю. Сімейне консультування : навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал». 2011. 304 с. URL: <http://portal.iapm.edu.ua/portal/media/books/4a5429bb-d141-41a2-95ef-156de2e7457e.pdf>
5. Островська К.О., Качмарик Х.В., Дробіт Л.Р. Основи діагностики дітей з розладами аутистичного спектра: навч. посіб. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2017. 124 с.
6. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навч. посіб. – Київ: ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>
7. Психологічний супровід інклюзивної освіти : [метод. рек] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/709275/1/%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%BB%D1%8E%D0%B7%D1%96%D1%8F.pdf>
8. Сільберман С. Що приховує аутизм. Майбутнє нейрорізноманіття. Київ: «Наш Формат». 2021. 512 с.
9. Skrypnuk T., Martynchuk O. Supporting of Children with Special Needs in Inclusive Environment by the Teachers Collaboration. *Pedagogika*, 138 (2). 2020. С.193-208 URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/32797/1/T_Skrypnuk_O_Martynchuk_Supporting%20of%20Children%20with%20Special%20Needs.pdf
10. Шоплер Э., Ланзинд М., Ватерс Л. Поддержка аутичных и отстающих в развитии детей (0–6 лет): Сборник упражнений для специалистов и родителей по программе ТЕАССН–Минск : Издательство БелАПДИ «Открытые двери». 1997. 152 с.
11. 'Bina Wicara' application and communication engineering of parents toward autism children / Y Yusria, R Ridwan, D Hariyanto, M Ariska. The 5th Annual Applied Science and Engineering Conference (AASEC 2020) IOP Conf. Series: Materials Science and Engineering 1098 (2021) doi:10.1088/1757-899X/1098/6/062001. (in English). URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1757-899X/1098/6/062001/pdf>
12. Andreou Maria, Skrimpa Vasileia Theory of Mind Deficits and Neurophysiological Operations in Autism Spectrum Disorders: A Review. *Brain Sci.* 2020, 10(6), 393; <https://doi.org/10.3390/brainsci10060393> (in English). URL: <https://www.mdpi.com/2076-3425/10/6/393>

13. Parenting Stress and Social Style in Mothers and Fathers of Children with Autism Spectrum Disorder: A CrossCultural Investigation in Italy and Japan / Michele Giannotti, Sophia Marlene Bonatti , Sanae Tanaka , Haruyuki Kojima Simona de Falco. *Brain Sci.* 2021, 11, 1419. <https://doi.org/10.3390/brainsci11111419> (in English). URL: <https://www.mdpi.com/2076-3425/11/11/1419>
14. Sex/Gender Diferences in Camoufaging in Children and Adolescents with Autism / Henry Wood-Downie, Bonnie Wong, Hanna Kovshof, William Mandy, Laura Hull, Julie A. Hadwin. *Journal of Autism and Developmental Disorders.* № 51, pages1353–1364 (2021) (in English). URL: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10803-020-04615-z.pdf>
15. Theory of Mind Profiles in Children With Autism Spectrum Disorder: Adaptive/Social Skills and Pragmatic Competence /Belen Rosello, Carmen Berenguer, Inmaculada Baixauli, Rosa García, Ana Miranda. *Front Psychol.* 2020; 11: 567401. (in English). doi: [10.3389/fpsyg.2020.567401](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.567401) URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7527531/>

Інтернет-джерела

- Ранні ознаки аутизму // <http://mivmeste.in.ua/autizm/rannie-priznaki-autizma/>
- Перші ознаки аутизму у дітей // <http://ivona.bigmir.net/deti/health/431612-Pervye-priznaki-autizma-u-detej>
- Поради тим, хто вперше зіткнувся з діагнозом «аутизм» // <https://outfund.ru/chto-nuzhno-znat-v-samom-nachale/>
- Никольская О.С. Домашнее воспитание ребенка с аутизмом // <https://alldef.ru/ru/articles/almanah-20/domashnee-vospitanie-rebenka-s-autizmom>
- Гольдфарб О. Как устроена помощь детям с аутизмом в США // <https://snob.ru/profile/29935/blog/135062>
- 27 методів з науково доведеною ефективністю» // <https://outfund.ru/dvadcat-sem-metodov-korrekcii-autizma-s-dokazannoju-effektivnostyu/>
- What are Evidence-based Practices?//<https://autismpdc.fpg.unc.edu/node/19>
- Лекція з онлайн-курсу для вчителів «Успішна освіта для дітей з розладами аутистичного спектра».
<https://www.youtube.com/watch?v=bZfnmOEQ2dw>

Художні фільми:

«Людина дощу», «Форрест Гамп», «Темпл Грендін», «Гарний доктор».

Художні книги:

- Джон Элдер Робисон "Смотри мне в глаза. Жизнь с синдромом Аспергера" <https://www.aspergers.ru/node/300>;
- Лиан Холлидей Уилли "Притворяясь нормальной" <https://www.aspergers.ru/node/406>.
- Донна Уильямс "Никто. Нигде" <https://iknigi.net/avtor-donna-uilyams/127198-nikto-nigde-udivitelnaya-avtobiografiya-autichnoy-devochki-donna-uilyams/read/page-1.html>,
- Ирис Юханссон "Особое детство" <https://predanie.ru/book/217216-osoboe-detstvo/>.

Ресурси для неформальної та інформальної освіти

1. Ясінська Ірина. Робота з дітьми з розладами аутистичного спектру в інклюзивному класі Вебінар (2 год) URL: <https://naurok.com.ua/webinar/robita-z-ditmi-z-rozladami-autistichnogo-spektru-v-inklyuzivnomu-klasi>
2. Вступ до раннього втручання. Онлайн-курс для фахівців та батьків дітей із порушеннями розвитку. (Сертифікат 20 годин).
3. URL:https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EarlyIntervention+EI_101+2020/about
4. Скрипник Т. В. Що таке АУТИЗМ? Виступ у межах програми «5 хвилин серйозно про...». (Благодійний фонд «Зміни одне життя – Україна») URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Y3FZnZFjm-k>

5. Скрипник Т. В. Які є характерні прояви аутизму? Виступ у межах програми «5 хвилин серйозно про...». (Благодійний фонд «Зміни одне життя – Україна»). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-TqOilXRdQE>
6. Скрипник Т. В. Психологічні особливості чи аутизм? Виступ у межах програми «5 хвилин серйозно про...» (Благодійний фонд «Зміни одне життя – Україна»). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=l9UfJ-RZvjY>
7. Недозим І. Міфи про аутизм. Канал «Аутизм INFO». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qwHfpyhAXRM>

ДОДАТКИ

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ НАУКИ ПРО АУТИЗМ

Практичне 1. Виокремлення аутизму як самостійного виду дизонтогенезу Л. Каннера та Г. Аспергера (2 год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: здійснити аналіз фрагменту книги та розробіть схему, модель або малюнок, щоб полегшити процес розуміння критично важливих особливостей, які є в осіб з РАС.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

1. На с. 18 книги «Феноменологія аутизму» подано таблицю, де представлено відмінності у розумінні аутизму Каннером та Аспергером.

2. Зробіть слайди за цією таблицею, при тому додайте туди ще якісь пункти, які відсутні у таблиці, можете щось змінити. Те, що додасте, виокремлюйте якимось певним чином.

3. Уважно прочитайте два невеликі фрагменти з найголовніших показників аутизму (діагностичних критеріїв), які розміщено в міжнародному класифікаторі хвороб DSM V. (у прикріпленні) – с.11 (те, що позначено літерою «А.») та с.12 – літерою «В.». Подумайте як можна краще подати цей матеріал, щоб його краще можна було запам'ятати, а також пояснити батькам дітей з РАС. Намалуйте схему, модель або малюнок, щоб полегшити процес розуміння критично важливих особливостей, які є в осіб з РАС.

4. Підготуйте презентацію 5-7 слайдів.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.

<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне 2. Трансформація уявлення про сутність аутизму та його види (2 год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: Зробити порівняльну характеристику груп дітей, яких обстежували Л. Каннер та Г. Аспергер. Роботу оформити у вигляді таблиці.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

- 1.Опрацювати рекомендовані джерела літератури.
- 2.Виконати завдання у вигляді структурованого опису (таблиці).

Форма подання: у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в таблиці, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в таблиці, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Наповнення таблиці	Усі дані чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі дані чітко описані з відповідними деталями.	Більшість даних чітко описані з відповідними деталями.	Дані не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння теми.	Демонструє хороше розуміння теми.	Демонструє добре розуміння частин теми.	Недостатньо розуміє тему.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0

Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне 3. Сучасне уявлення про розлади аутистичного спектра (2год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: Проаналізувати одну з теорій аутизму та представити її у вигляді презентації.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

1. Опрацювати рекомендовані джерела літератури.
2. Виконати завдання у вигляді структурованого опису: 1) історія виникнення теорії; 2) сутність теорії; 3) базові поняття теорії; 4) реалізації теорії в практичній діяльності; 5) сильні та слабкі сторони теорії.
3. Підготувати презентацію 5-7 слайдів.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0

Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИЧНИХ ПРОЦЕДУР ДЛЯ ОБСТЕЖЕННЯ ДІТЕЙ З РАС

Семінар 1. Діагностичні критерії для визначення РАС (2год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: презентувати одне з питань чи його аспект:

1. Огляд існуючих діагностичних класифікацій аутизму та критеріїв їх побудови.
2. Діагностичні критерії сенсорної та психомоторної сфери.
3. Діагностичні критерії пізнавальної сфери.
4. Діагностичні критерії емоційно-вольової сфери.
5. Діагностичні критерії поведінкової та комунікативної сфери.
6. Основні критерії діагностики аутизму.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

1. Опрацювати рекомендовані джерела літератури.
2. Підготувати презентацію 5-7 слайдів стосовно обраного аспекту.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Семінар 2. Скринінгова діагностика аутизму. Розпізнання ознак РАС у дітей раннього віку (2 год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: презентувати одне з питань чи його аспект:

1. Особливості та алгоритм дослідження аутизму у дітей раннього віку (міжнародний досвід).
2. Система переліків ознак РАС у дітей раннього віку.
3. Діагностичні методики для скринінгової діагностики: CHAT (та його модифікації), ADI-R, CASD.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

1. Опрацювати рекомендовані джерела літератури.
2. Підготувати презентацію 5-7 слайдів стосовно обраного аспекту.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо	Студент не підготовлений до заняття.

	розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	добре його презентує, активний на занятті.	активний на занятті.	
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Семінар 3. Порядок встановлення діагнозу дитині з РАС, поглиблене вивчення стану її розвитку (2 год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: презентувати одне з питань чи його аспект:

1. Сутність диференціальної діагностики у контексті встановлення діагнозу та ступеню вираженості порушення розвитку.
2. Порядок встановлення діагнозу «РАС».
3. Особливості методик для поглибленої діагностики та мета їх застосування.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

1. Опрацювати рекомендовані джерела літератури.
2. Підготувати презентацію 5-7 слайдів стосовно обраного аспекту.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.

	опрацьовану літературу.			
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне 4. Аутизм серед подібних порушень розвитку (2 год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: презентувати одне з питань чи його аспект:

1. Подібність аутистичних проявів до характеристик дітей, які мають затримку психофізичного розвитку (складнощі навчальної діяльності).
2. Подібність аутистичних проявів до характеристик дітей, які мають СГДУ.
3. Подібність аутистичних проявів до характеристик дітей, які мають сенсорну (або сенсо-моторну) алалію.
4. Подібність аутистичних проявів до характеристик дітей, які мають порушення слуху (глухоту).
5. Подібність аутистичних проявів до характеристик дітей, які мають психотравмуючий досвід.
6. Подібність аутистичних проявів до характеристик дітей, які мають ранню форму шизофренії.
7. Проблема вирішення аутизму серед подібних порушень розвитку.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

1. Опрацювати рекомендовані джерела літератури.
2. Підготувати презентацію 5-7 слайдів стосовно обраного аспекту.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та	Багато деталей або аргументів наведено в

	думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	досить легко прослідкувати авторський хід думок.	нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо обране розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З РАС ТА ЇХНІМ РОДИНАМ

Семінар 4. Шляхи налагодження партнерства між фахівцями та батьками аутичної дитини з урахуванням внутрішньо родинної ситуації (2 год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: презентувати одне з питань чи його аспект.

1. Сутність спільної взаємодії фахівців з батьками дітей з РАС.
2. Постановка актуальних цілей розвитку дітей з РАС.
3. Планування й розроблення стратегії підтримки дитини з РАС.
4. Розподіл ролей й обов'язків між батьками та фахівцями.
5. Моніторинг динаміки успіху дитини та коригування цілей.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

1. Опрацювати рекомендовані джерела літератури.
2. Підготувати презентацію 5-7 слайдів стосовно обраного аспекту.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.

	його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.			
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне 5. Методи дієвого впливу на стан розвитку дітей з аутизмом (2 год).

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: презентувати один з методів з науково доведеною ефективністю для дітей з РАС.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

1. Переглянути 27 методів з науково доведеною ефективністю»
- <https://outfund.ru/dvadcat-sem-metodov-korrekcii-autizma-s-dokazannojeffektivnostyu/>
2. Представити один з наведених методів за схемою: 1) аналіз за призначенням, 2) аналіз за послідовністю застосування, 3) наслідки.
3. Підготувати презентацію 5-7 слайдів стосовно обраного аспекту.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>

Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінар 5. Напрями системної допомоги дитині з РАС та чинники її успіху (2 год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: презентувати одне з питань чи його аспект:

1. Модель системної допомоги дітям з РАС з урахуванням внутрішніх та зовнішніх ресурсів.
2. Орієнтир на якість життя дитини з РАС як ключовий аспект у постановці завдань стратегії втручання.
3. Чинники успіху системної програми втручання для дитини з РАС.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

1. працювати рекомендовані джерела літератури.
2. Підготувати презентацію 5-7 слайдів стосовно обраного аспекту.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0

Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З РАС

Семінар 6. Особливості налагодження освітнього процесу для дітей з аутизмом (2 год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: презентувати одне з питань чи його аспект.

1. Підготовка дитини з аутизмом до навчання разом з однолітками.
2. Підготовка освітнього середовища до інклюзивного навчання.
3. Організація діяльності команди супроводу.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

1. Опрацювати рекомендовані джерела літератури.
2. Підготувати презентацію 5-7 слайдів стосовно обраного аспекту.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінар 7. Становлення соціальних якостей в аутичної дитини (2 год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: презентувати одне з питань чи його аспект:

1. Методи та засоби впливу на соціальний розвиток дітей з аутизмом.
2. Етапи формування соціально-емоційної сфери у дітей з аутизмом.
3. Критерії становлення соціальних якостей дитини з аутизмом.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

1. Опрацювати рекомендовані джерела літератури.
2. Підготувати презентацію 5-7 слайдів стосовно обраного аспекту.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття

	його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.			
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне 6. Підвищення рівня життєвої компетентності у дітей з РАС (2 год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: здійснити аналіз запропонованих книг щодо сформованості життєвих компетентностей у осіб з розладами аутистичного спектра.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

- Опрацювати рекомендовані джерела літератури.
- Здійснити аналіз однієї з книги:
Джон Елдер Робисон "Смотри мне в глаза. Жизнь с синдромом Аспергера" <https://www.aspergers.ru/node/300>;
Лиан Холлидей Уилли "Притворяясь нормальной" <https://www.aspergers.ru/node/406>.
- Розкрити в презентації один з аспектів:
  - сфери життєвої компетентності,
  - труднощі життєвої компетентності,
  - можливі шляхи допомоги герою книги щодо підвищення життєвої компетентності.
- Підготувати презентацію 5-7 слайдів стосовно обраного аспекту.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.

	інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.			
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне 7. Можливості професійної діяльності осіб з аутизмом (2 год)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації теоретичного матеріалу.

Завдання: здійснити аналіз запропонованих книг щодо професійної самореалізації осіб з розладами аутистичного спектра.

Методичні рекомендації з виконання завдань:

- Опрацювати рекомендовані джерела літератури.
- Здійснити аналіз однієї з книг:
Донна Уільямс "Никто. Нигде" <https://iknigi.net/avtor-donna-uilyams/127198-nikto-nigde-udivitel'naya-avtobiografiya-autichnoy-devochki-donna-uilyams/read/page-1.html>,
Ірис Юханссон "Особое детство" <https://predanie.ru/iris-johansson/osoboe-detstvo/slushat/>
- Розкрити в презентації один з аспектів:
  - сфера професійної самореалізації,
  - труднощі професійної самореалізації,
  - чинники професійної самореалізації героя.
- Підготувати презентацію 5-7 слайдів стосовно обраного аспекту.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо	Аргументи надаються у досить логічному	Деякі деталі та аргументи подано	Багато деталей або аргументів

	підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів